

Mike Horn

Antarktida

Můj životní sen

≡ KNIHA ZLIN

Antarktida

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Mike Horn

Antarktida – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

TEMA

Mike Horn

ve spolupráci s Henrim Hagetem

Antarktida

Můj životní sen

V překladu Michala Novotného

≡ KNIHA ZLIN

Copyright © XO Editions, 2018. All rights reserved.
Published by arrangement with Lester Literary Agency
Translation © Michal Novotný, 2019
Cover photo © Sergey Nivens / Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-7473-809-8
ISBN e-knihy 978-80-7473-844-9 (1. zveřejnění, 2019)

Mé matce Blanche

*S díky Annice a Jessice za to, že mi daly křídla,
která mi umožnila uskutečnit mé sny.*

Začátkem roku 2015 mi rakovina prsu vzala Cathy a zanechala mě s osiřelým srdcem, samotného s našimi dvěma dcerami, Annikou a Jessicou. V životě jsem si prošel mnoha dramaty, ale takovou ránu jsem dosud nikdy nezažil. Přijít o ženu bylo pro mě horší než přijít o život.

Vždycky jsem si myslel, že moje záliba v riskování a extrémním dobrodružství, můj způsob fungování na ostrí nože mě neodvratně dovedou k náhlému a předčasnému konci. Tato možnost se stala součástí mé průzkumnické výbavy už od mého prvního rodea v hydro-speedu po Amazonce před dvaceti lety. Nikdy by mě nenapadlo, že ona odejde dříve než já. Cathy, moje láska, moje kotva, můj kompas... Mám hroší kůži, utrpení a bolest jsou odedávna mými průvodci, tato nespravedlnost mě však zasáhla a srazila na kolena. A co mám teď dělat, abych ji přežil?

*

Znovu se vidím u jejího lůžka o našem posledním rodném Štědrém dnu, v bytě nad Lemanským jezerem, jež měla tolik ráda. Dosud nikdy jsem nepřiznal prohru, teď jsem byl však ztělesněnou bezmocí. Držel jsem ji za ruku, užitečný asi

tolik co vycpaný dobrodruh. Šeptal jsem jí slova plná zadržovaných slz: „Udělal bych všechno pro to, abych mohl zemřít místo tebe...“ Nikdy nezapomenu na to, co mi odpověděla s pokusem o úsměv na propadlé tváři. „Nebuď blázen, nikdo přece nemůže umřít místo mne. Ani dnes, ani nikdy jindy. Nejkrásnější dárek, který mi můžeš dát, je, že budeš dál žít pro mě. Jako předtím, jako vždy. Zítřka ještě víc než včera. Žij pro mne, Miku! Žij pro nás dva...“

Krátce po Novém roce jsem musel odletět do Panamy, kde na mě čekal filmový štáb pořadu *The Island*, který jsme měli točit. Věděl jsem, že o Cathy, i když byla velmi zesláblá, je postaráno. Balet domácích ošetřovatelek byl zaběhaný. Annika, jež právě dokončila studium komunikace v Paříži, ji láskyplně hýčkala. Zdravotní stav její matky se však náhle zhoršil a naše starší dcera nemohla dělat nic jiného než ji umístit do nemocnice v Lausanne, což byla věc, kterou jsme si všichni přáli oddálit.

Nazítří jsem nechal všechno plavat a prvním letadlem se vrátil do Švýcarska. Jessica udělala totéž a přiletěla z Bostonu, kde i ona studovala základy komunikace. Cathy byla upoutána na nemocniční lůžko a kolem ní samé hadičky s infuzemi. Mluvit už nemohla. Když nás, Anniku, Jess a mne, spatřila mezi dveřmi, pouze rozpráhla paže a její velké, tolik živé oči v jinak téměř mrtvém těle ozářil poslední záblesk života. Bylo to hrozně smutné a zároveň krásné při pomyslení, že nás všechny tři bere s sebou do svého posledního snu.

Druhý den po její smrti jsem se rozhodl vrátit se do Panamy a dcerám jsem navrhl, aby letěly se mnou. Několik dnů na slunci uprostřed přírody, daleko od bílých nemocničních pláštů a zápachu éteru. Potřebovali jsme to. Byl to náš způsob, jak potlačit zármutek a ukázat, že život musí neprodleně získat navrch. Dcery po mně tuto základní schopnost zdědily. Člo-

věk se nesmí nechat zdeptat. Za těch pětadvacet společných roků lásky a dobrodružství jsme s Cathy prožili hned tři nebo čtyři životy. Bývali bychom mohli vyčerpát ještě několik dalších. K čemu je ale dobré něčeho litovat? Proč plakat a trápit se, když se nedá nic změnit? Naše putování ve dvou a později ve čtyřech bylo tak krásné, tak intenzivní... Abych svůj smutek a bolest dcer pohřbil co nehlouběji, rozhodl jsem se uspořádat smuteční obřad v den našeho návratu, 25. února. Byl to i jinak významný den. Dvaadvacáté narozeniny Anniky...

*

Život šel dál a znovu získal vrch, nebyl už však úplně stejný. Jelikož dříve jsem bývával tak často mimo domov, pociťoval jsem teď vůči dcerám jistý dluh. Jessica přerušila bostonská studia a zůstala u starší sestry v Lausanne. Rozhodl jsem se, že svůj život světoběžníka pověsím na hřebík a obléknu kabát obyčejného táty. Bylo nutné zaplnit prázdný prostor po odchodu Cathy a obnovit důvěrné vztahy s dcerami. Měl jsem je strážit, ochraňovat, dát jim najevo, že jsem tu pro ně. Tak jsem si to aspoň maloval. Až do toho jarního dne roku 2015, kdy jsem si s Annikou na její popud promluvil.

„Máš se, tati?“

„Jasně. Proč se ptáš?“

„Právě jsme si s Jess říkaly, že tu přecházíš po domě jak lev v kleci... Usmíváš se, ale za tvým úsměvem jako by bylo prázdno.“

„Prázdno?“

„Ano, tváříš se šťastně, ale v podstatě šťastný nejsi. Mýlím se snad?“

Zkoušel jsem ji přesvědčit, že jsem ten nejspokojenější muž a táta. Můj život čekal významný mezník. Za chvíli mě měl přijmout mezi sebe klub padesátníků, byl čas, abych se usadil.

A přece jen jsem měl něco před sebou. V mém diáři se začalo objevovat slovo televize. Na M6 běžel můj pořad *Ostrov (The Island)* a ten kanál počítal s mými dalšími projekty, především pak s tím s názvem *V nespoutaném divošství*.

„Ta televize, to je něco úžasného, miláčku...“

„Tati, nech toho! Aspoň přede mnou, před námi... Jess a já víme moc dobře, co se skrývá za tím tvým úsměvem, který za rohem zmizí. Cožpak jsi s mámou nezačal připravovat tu velkou věc? Přechod jižního pólu, který se ještě nikdy nikomu nepodařil...?“

„Je pravda, že jsme o tom s vaší matkou uvažovali. A já na to myslel dokonce dlouho předtím, než jsem ji poznal. Antarktida, to je můj první objevitelský sen, má první dětská láska: epopěj Roalda Amundsena, tragédie Roberta Falcona Scotta... To mi bylo osm let. Jenže...“

„Neexistuje žádné jenže, tati. Vzpomínáš na mámina slova? Žít, vždycky a napořád. Víš, že v těch letech, kdy jsi tu nebyl, byls pro nás ze všech otců ten nejinspirativnější?“

A v té chvíli jsem si uvědomil, že ta má dvacetiletá zlatíčka úžasně vyrostla. Cathyino poselství pochopily lépe než já. Přemýšlel jsem, jak bych jim odpověděl – rychle, rychle, co tak běžně říká otec vracující se každý den v pět z kanceláře –, ale Annika mě definitivně převezla, když skoro slavnostně pronesla:

„Dnes tu máma už není, ale my, tvé dcery, tě žádáme, abys tam odjel a uskutečnil svůj dětský sen.“

Přestal jsem se bránit a moje maska přesyceného padesátníka skončila v popelnici. Že by tedy dobrodružství pokračovalo? A já se pustil do toho nejkrásnějšího, nejdrsnějšího a nejbláznivějšího ze všech?

*

Má existence už je prostě taková, nic na tom nezměním. Mám dvě lásky. Ta jedna, hluboká a nepřekonatelná, mě nutí, abych se účastnil těch nejriskantnějších podniků. Ten šťastný pocit by však nebyl úplný, kdybych nemohl uspokojit svou vášeň pro přírodu v její maximálně nehostinné nádheře. Dáleko od civilizace, odolávaje zuřícím žvlům, nacházím odpovědi na otázky, které by mě nepřestaly pokoušet, kdybych jen tak zůstal sedět v křesle. Prozkoumávám nedostupná území, abych objevil, kdo jsem. Tak je můj život obrazem zahrnujícím celou paletu emocí, od nejlíbeznějších až k těm nejchladnějším, od těch, po nichž člověk neustále baží, k těm, před nimiž bere nohy na ramena: teplo domova, rodinné štěstí, ale i neznámo, obavy, nepohodlí, osamělost... Nahý tváří v tvář silám stokrát, tisíckrát mocnějším cítím se jako první člověk na Zemi. Učím se milovat, co většina bytostí nenávidí. Strach se stává mým domovem. Tehdy jsem privilegovaný. Nespokojuju se jen s tím, že existuju, tehdy opravdu žiju. Pro sebe, pro ně, pro nás všechny...

*

Vrátil jsem se k projektu tam, kde jsme jej s Cathy zanechali. Zbožňoval jsem představu, že se na lodi utkám s jižními moři, že si budu razit cestu mezi ledovci ještě předtím, než zahájím vlastní expedici. To celou věc trochu komplikovalo a zároveň mě to přibližovalo k průkopníkům z dávných dob. Nemohl jsem si dovolit selhat, není totiž žádná legrace táhnout saně v $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$ na vzdálenost pět tisíc kilometrů a v patách mít zimu zim.

Tušil jsem, že tenhle přechod Antarktidy, tahle *via incognita*, kdy jediná síla, na niž se budu moci spolehnout, bude vycházet z tažného draka a z mých lýtek, bude představovat souboj

s časem, závod se smrtí. Ani zdaleka jsem si nedokázal představit všechno, co mi ona plavba v srdci chladu přichystá.

Jen jedna věc byla v podstatě jistá. Na rozdíl od všech mých předchozích expedic, mě nebude očekávat Cathy, aby mě objala a ukončila mou osamělost přeživšího.

Poprvé mě bude provázet na každém kroku.

I.

Kapské Město, listopad 2016.

Teď je každá ztracená hodina utrpení. Do kdy na mě Antarktida ráčí čekat? Na své nehybné lodi, obklopen posádkou s klátivýma rukama, mám dojem, že je ze mne sprintér, co má nohy zaklíněné ve startovních blocích. Nesnáším tyhle dny, které se táhnou jako žvýkačka. Jedna stará moudrost říká, že život trvá v průměru třicet tisíc dnů a člověk nemá právo zkažit jeden jediný, podrobit se plynoucímu času. Nejsme zrozeni k tomu, abychom se stali diváky vlastní existence.

A co víc, třicet tisíc dnů, když máme štěstí. Většina mých blízkých je neměla. O svého otce, Michaela, jsem přišel v osmnácti, má starší sestra Linda a manželka Cathy odešly v nejlepších letech. Zůstala mi matka, Blanche, která směřuje ke svému šestasedmdesátému jaru.

Vídám ji skoro každý den od té chvíle, kdy má loď *Pangea* zakotvila v námořním přístavu Kapského Města. Je to jediná pozitivní stránka mého protahovaného pobytu a věčně prodlužovaného data našeho odjezdu. Přijíždí ze Stellenboschi, vzdáleného pětáctýřicet minut autem. Posádce nosí sladkosti a svým úsměvem tlumí mé výbuchy netrpělivosti. Navzdory nemoci, která ji šířá, stále oplývá laskavostí a láskou k bližnímu. Moje máti je velmi zbožná. Říká, že se za mě bude po

celou dobu mé výpravy modlit. „Andělé se pak usadí kolem tvého stanu a ochrání tě.“ A to také udělá. Až do konce. A potě co je její dílo naplněno, její syn se vrátí živ a zdrav, ji andělé odnesou.

*

Kolikátého dnes máme? 17. listopadu... Minimálně před týdnem už jsem měl zvednout kotvy. K tomuto datu se většina expedic na Antarktidě dala do pohybu. Průzkumné ekipy se nechávají vysazovat letadly na velkých kráčích a pak kupředu! Uprostřed australského léta se listopad, prosinec a leden považují za jediné tři měsíce, kdy je možné na bílém kontinentu soběstačně přežít. Od poloviny ledna aktivita expedic ustává, základny se zavírají a lampiony zhasínají až do začátku příští sezóny. Pak nastoupí v neznámu brutální čas. Vlastně to není až tak úplně neznámá věc, ví se moc dobře, co se tam děje. Teploty, které jsou už tak dost nízké, zažívají volný pád: $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-50\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-60\text{ }^{\circ}\text{C}$, až k té rekordní $-89,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, zaznamenané na ruské základně Vostok. A v chladných poryvech katabatických¹ větrů, které se řítí po ledovcích více než stokilometrovou rychlostí, se riziko, že se zbloudilý člověk promění v hibernata, rapidně zvyšuje.

Já mám ovšem zpoždění. Každý den, který strávím na svém nehybném plavidle v půvabných kulisách Waterfrontu, je jen dalším dnem, o nějž se snižuje pravděpodobnost, že ze svého šíleného projektu vyjdu živý. Tím spíš, že na rozdíl od svých kolegů nemám k dispozici letoun, který by mě vysadil na březích Antarktidy. Dostanu se tam vlastními prostředky.

¹ Jde o klesající vítr vznikající masou chladného vzduchu táhnoucího se podél geografického reliéfu.

Nepřátelská moře a ledové puzzle překonám pomocí plachet a motoru. Nevím, kolik času mi to zabere a podaří-li se *Pangei* slalom mezi ledovci až do kýženého cíle.

V každém případě to teď není aktuální. Aktuální je fakt, že mi stále chybí potřebný papír, povolení, pochybná propustka, kterou po mně požadují jihoafrické úřady, abych mohl zvednout kotvy... Párkrát za týden jsem se pěkně vyřádil výstupem na Stolovou horu, onen majestátní výběžek vrhající stín na celou zátoku Kapského Města. Adrenalin vytváří někde v koutě mého mozku kompaktní kouli. Mám skutečně nervy nadranc.

*

Abych nějak překonal zklamání, snažím se znovu myslet na Roalda Amundsen, svého hrdinu, prvního člověka, jenž 14. prosince 1911 dobyl jižní pól. Ten si nemusel dělat starosti s kalendářem ani s úředními mrzutostmi, které by ho mohly brzdit! Líčení dobrodružství norského objevitele hýčkalo mé klukovské sny, podněcovalo mou fantazii víc než cokoli jiného. Pokud si vzpomínám, příběh objevení Antarktidy mě vždy fascinoval, téměř magneticky přitahoval. To nemůže být náhoda. Narodil jsem se v Kapském Městě, a jak se můžete přesvědčit na mapě, pod ním není nic. Jen modř oceánu a bělost majestátního ledového kontinentu. Když je někomu osm, otvírají se před ním všechny možnosti.

A v padesáti rovněž. Odjakživa jsem věděl, že se v končinách jižního pólu jednou pokusím o něco jedinečného. Musel jsem jen trpělivě vyčkávat, až mi budou planety nakloněny. Po třiceti letech bojů, válčení ve speciálních jihoafrických jednotkách a zdoluhavém putování po nejméně přátelských místech planety, je konjunkce planet konečně tu. Tato expedice bude završením všech předchozích. Mám vědomosti starého

mazáka a mentalitu mladého vlka. Cítím se připravený překonat rekord přechodu Antarktidy. Nezáleží na tom jaký, nezáleží na tom jak. Prostě rekord z „minula“, jako to učinily mé idoly z minulého století, na závěr napínavého přechodu v čele posádky, která je mi oddána tělem i duší.

Kromě toho zbožňuju způsob, jakým si Amundsen „vypůjčil“ loď jednoho ze svých kolegů, Fridtjofa Nansena, aby podle svých slov křižoval od přístavu v Oslu až k severnímu pólu, zatímco ve skutečnosti měl v hlavě jen a jen pól jižní. Členové jeho posádky se dozvěděli o pravém cíli až v předvečer odplutí, avšak nikdo z nich loď neopustil. Amundsenovi, napůl objeviteli, napůl pirátovi, bylo úplně jedno, že jej po návratu z Antarktidy dva roky nato pohнал vlastník *Framu* před soud. Jeho umíněnost nezdolalo nic. Ani nedostatečná výživa, ani kurděje, ani šílenství, které postihlo několik členů jeho posádky. *La belle époque*.

*

Tohle všechno se vynořuje z mé paměti během těch dlouhých dnů čekání na *Pangei*, impozantní šedé siluety kotvící v doku jako nějaký amorfnní kytovec. Stačí, abych pomyslel na udatnost, na praštěnost těchhle prvních bohatýrů, a má motivace se okamžitě zdesateronásobí. Co by byl býval v podobné situaci udělal Amundsen, narozený stejně jako já 16. července? Odpověď už znám, ale dávám si ještě čtyřicet hodin, než to rozseknu. Upřímně, ten jeden či dva příliš horliví dotěrové mi nemohou bránit v cestě donekonečna.

Za normálních okolností bych se tím netrápil. Hlava mě bolí z jiného důvodu: ze vši té nejistoty kolem mé cesty, ze všech těch rizik, která ji budou provázet. Samozřejmě že nejsem první dobrodruh, který se pokusí bez podpory přejít Antarktidu.

V roce 2006 to už učinil Nor Rune Gjeldnes, ovšem při mnohem kratší trase, než mám v plánu já – čtyři tisíce osm set kilometrů za devadesát dnů –, vydávaje se z mysu přes jižní pól k zátocě Terra Nova a italské stanici Zucchelli. Další jej napodobili na skromnějších vzdálenostech, jako můj přítel Børge Ousland nebo Kanaďan Frédéric Dion, jenž mi v kolegiálním nadšení předal GPS souřadnice míst přechodu, aby mi co nejvíce usnadnil začátek expedice.

Všichni ti báječní lidé vyrazili, jako to chci udělat i já, z okolí ruské základny Novolazarevská. Nikdo se ale dosud neodvážil dostat do francouzské stanice Dumont-d'Urville téměř přímou cestou přes strašlivý ledovec Charlie, zvaný „Dóm C“, ledovou horu, jejíž vrchol vysochaný blizardem dosahuje více než tři tisíce dvě stě metrů.

Druhá část mé cesty, zcela průkopnická, bude zřejmě nejnebezpečnější. Chci-li splnit, co jsem si předsevzal, musím překonat vzdálenostní rekord napříč Antarktidou – pět tisíc sto kilometrů kvůli nejrůznějším kličkám –, a neodvratně i rekord rychlostní, poněvadž hrozivě se blížící zima mi neponechá jinou možnost.

Na papíře jsou věci jasné. Ve skutečnosti mi však z toho, co mě čeká, není jasné skoro nic, vím jen, že mi všichni předpovídají peklo. Odpověď mám možná tak na deset procent všech problémů, které přede mnou stojí, v mých očích je to však dost na to, abych se do toho dobrodružství pustil. Zbývajících devadesát procent se v tamních útrapách dostaví samo.

Vždycky jsem uvažoval tímto způsobem. Je to mystérium, jež je solí mého dobrodružného života. Jak budu reagovat? Do jaké míry se dokážu překonat? „Pokud v tobě tvé sny nevyvolávají strach, znamená to, že nejsou dost velké,“ řekl mi jednou otec. A to se stalo mým mottem. Nebezpečí mě nechromuje, naopak, dává mi křídla. A přitom ve mně není nic nadlidského.

Všechno je to v hlavě, tak jako u jiných. Každý z nás disponuje netušenými rezervami. Stačí vědět, jak je vyslídit pod vrstvou prachu, kde chřadnou. Chtěl bych být Supermanem, chtěl bych být obdařený takovou supermocí, která by mě učinila neporazitelným. To ale není můj případ. Ve skutečném životě jsem nicka, nic neumím... Jedinou věcí, o které opravdu něco vím, je, jak přežít.

*

Jsem opravdu nicka. Stačí, aby jeden ouřada dělal trochu vlny, a „velký dobrodruh“, který z ničeho nemá strach, ztratí nervy. V těch největších zimách jsem prokázal, že jsem schopen obětovat zmrzlý článek prstu jedinou ranou mačety. Víím, že se uprostřed amazonské džungle dokážu vykřesat z kousnutí jedovatým hadem, bez střelné zbraně zabít kajmana, abych měl co jíst... Ale s puntičkářským byrokratem nic nesvedu. V jeho pohledu, na rozdíl od kajmana, nic nevyčtu. Nechápu, v jakém světě žije. To proto jsem dříve nechával Cathy, aby se místo mě babrala s úředními kličkami. Dokázala nad nimi strávit dny a noci a nakonec vždy našla východisko. Mne po deseti vteřinách svrběly pěsti.

Tak třeba zrovna včera, když jsem viděl, že se na *Pangeu* nadlil činovník námořních úřadů k jisté údajně náhodné kontrole, okamžitě jsem vytušil, že jde o úskok. Napadlo mě, že ten inspektor je sem určitě poslán někým jiným, náměstkem ředitele úřadu pro ochranu životního prostředí, který mě stíhá ze své kanceláře v Pretorii. Námořní policajt dorazil s předlouhým *seznamem* dokumentů týkajících se technického vybavení, jež jsem měl předložit ke kontrole. Všude kolem nás zatím do přístavu vplouvaly a zase z něj beztrestně vyplouvaly kocábky čínských rybářů zrezivělé až po kýl. Nebylo nutné vystudovat

polytechniku, abych pochopil, že tato přepadová inspekce se konala jen proto, aby mi házela klacky pod plachty.

Naštěstí je v tuto chvíli na palubě Annika se svým úsměvem XXL. V Kapském Městě pobývá už tři týdny kvůli výměně informací týkajících se expedice, a aby mě do odjezdu podpořila. Změřil jsem si inspektora s jeho kupou papírů a spokojeným úšklebkem, který jako by říkal: „V každém případě to budu já, kdo rozhodne, co budeš moci podniknout, a ve skutečnosti už jsem rozhodl...“ Načež jsem se otočil k dceři a pošeptal jí: „Udělej s ním něco, nebo mu utrhnu hlavu!“

Abyste pochopili, jak jsme se dostali až sem, je třeba vrátit se o osmnáct měsíců zpátky, na břehy Lemanského jezera. Do okamžiku úžasné debaty, kdy mi dcery daly ten nejkrásnější dárek na světě tím, že mi nakázaly, abych pokračoval ve svém záměru vydat se do Antarktidy. O několik týdnů později, ke konci jara 2015, jsme se rozhodli, že všichni tři poletíme do Pákistánu.

„Anniko, Jess, víte co? Mám chuť zaplatit si výstup na K2... Co kdybyste šly kus cesty se mnou?“

„A jak rády, tati. Kdy se letí?“

Takhle to všechno znovu začalo a definitivně se vytvořila rodinná dynamika.

„Ty si vezmeš na starost boty, já baštu...“ To mě Annika a Jess zase jednou dostaly. Jediná slza nebyla prolita, zármutku ani únavy. Holky se mnou týden pochodovaly v účastné a radostné atmosféře až do základního tábora ve výšce pět tisíc dvě stě metrů. Bylo šílené dostat se tak vysoko. Navzdory námaze jsme se však smáli a diskutovali jako nikdy předtím. „To jsme nevěděly, že jsi až takový komik,“ přiznaly. Ani já ne.

Během toho magického období jsem se začal dívat na své holky jinak a pochopil jsem, že mají sílu a temperament, aby převzaly onu základní roli, kterou ve všech mých výpravách

hrála Cathy. Zajišťovala styk s veřejností, bývala diplomatkou, velvyslankyní, dirigentkou... Představovala skrytou, a přitom rozhodující tvář všech mých akrobatických přeskoků hranic. Mé dvě dcery jsou ze stejného těsta, až na to, že Jess musí ještě absolvovat rok studií v Bostonu, na rozdíl od své starší sestry, která nedávno získala diplom na Americké univerzitě v Paříži. Annika mě však ujistila, že ji ten antarktický projekt pohlcuje natolik, že je připravena dát se do toho za obě. Dělal jsem, že o tom přemýšlím, ale bylo to stejně jen naoko. Kdo jiný by si mohl nárokovat následnictví po Cathy než mé dcery?

Když se zrovna někde sám netrmácím, potřebuju být obklopen lidmi, kteří mě mají rádi. Víím, že není právě snadné mě následovat, a to v žádném smyslu toho slova. Annika i Jess mě znají, vědí, jak se mnou vycházet... „Ty jsi normální kokosový ořech,“ řekla mi Jess během naší eskapády. „Navenek tvrdý jako dřevo, uvnitř měkoučký!“ Nakonec jsem se jich zeptal, jsou-li si vědomy všech obětí, které budou muset podstoupit, dají-li mi souhlas k tomu, abych uskutečnil své sny. Odpověděly jednohlasně. „Tati, po takovém začátku tě budeme podporovat až do konce!“ Pakt byl zpečetěn výbuchem smíchu.

V ten moment byl život zase krásný a zavládl nade vším. Pak dívky sestoupily zpátky do údolí a já se spolu s přáteli Fredem Rouxem a Kōbim Reichenem pokusil zdolat vrchol K2. Počasí však bylo opravdu špatné a my se rozhodli vrátit. Co na tom, stejně jsem měl hlavu plnou velkého Jihu.

*

V následujících měsících jde všechno jako po másle. Annika ze zákulisí řídí nezvladatelné, tedy mě a můj časový rozvrh. Mezi dvěma televizními vysíláními na konci světa, třemi setkáními v Paříži a čtyřmi letadly si mohu dopřát luxus poby-

tu v Sète: tam na mě čekají *Pangea* a můj věrný Jacek. Tenhle polský inženýr emigrovavší do Švýcarska je součástí rodiny. Poprvé jsem se s ním setkal na počátku roku 2000, když jsme ještě s Cathy a dcerami bydleli v Château-d'Oex, horské vsi ztracené v samotném srdci přírodního parku Gruyère. Zdejší krávy byly tehdy ještě hubené a já poskytl pomocnou ruku dělníkům, kteří tu stavěli chaty. Jacek byl jedním z nich: nebyl nijak vysoký, ani vlasů neměl mnoho, zato srdce měl velké. A drobné kutilské práce uměl jako nikdo jiný. Když byla v roce 2008 stavba *Pangey* dokončena, bylo jasné, že se stane jejím strážcem a prvním důstojníkem, jediným šéfem na palubě v mé nepřítomnosti. Od té doby je to jeho domov.

S Jackem jsme tedy ve vodách sètského přístavu upravovali mé mořské 4×4, aby bylo připravené na svou cestu kolem poloviny světa a projížďku mezi ledovci. Annika mezitím žonglovala s povinnostmi spojenými se sponzory, rozhovory s novináři a prvními logistickými problémy, jež kladla má výprava do Antarktidy.

Potom je také nutné nějak se zabývat první etapou mé obří expedice Pól2Pól, která mě povede přes jižní i severní pól cestou napříč všemi kontinenty. Vyžádá si dva roky. Začne to na jaře 2016, kdy *Pangea* opustí svůj domovský přístav v Monaku a zamíří do Namibie. Tam, po třech týdnech na moři, se sám a bez podpory vydám pěšky na čtyřsetkilometrovou cestu nejstarší poušti světa. Na to pak navážu trekem bez jakýchkoli zásob a vybavení do bažin Okavanga v Botswaně.

*

Na konci srpna se s Jackem opět pouštíme na širé moře, abychom se vrátili do Kapského Města. Tady všechno končí i začíná. Pod přívětivou oblohou mého rodného města budeme

piplat náš plán útoku na Antarktidu a v průběhu pár týdnů přijmeme deset členů naší posádky. Počínaje mým přítelem Stevem Ravussinem, ostržleným navigátorem a znamenitým učitelem. Byl to právě on, kdo mě během kroužení na hladině Lemanského jezera učil, jak úplně sám brázdít oceány, mě, jenž nikdy nevkročil na žádnou plachetnici...

Mezi všemi těmi shledáními zůstává vůbec nejpozoruhodnější, nebo aspoň nejkomičtější, příjezd Anniky. Na začátku listopadu ji vidím vystupovat z letadla v Kapském Městě a za ní karavanu kufrů, beden a pytlů.

„Ty se tu chceš definitivně usadit, drahoušku?“

„Nesměj se! Mám tam sto kilo jídla. Sušené maso, ryby... Spoustu proviantu pro výpravu. Blokovali mi to v basilejském celním skladu. Došla jsem si na to posvítit před odletem do jižní Afriky. Stálo mě to strašné peníze...“

„Ale víš přece, že je přísně zakázané přepravovat takovouhle spizírnu letecky. Tos tedy na sebe vzala pěkné riziko!“

„To je mi samozřejmě jasné. Ale co jsem měla dělat? Znáš snad jiné řešení?“

Dcera hodná svého otce.

A ten ouřada v tom všem? Dochází, zas a znovu. 10. listopadu, poté co Annika zorganizuje četná setkání s jihoafrickými médii, aby udělala reklamu mému brzkému odjezdu, náměstek ředitele úřadu pro ochranu životního prostředí vyjde ze stínu a zaútočí dotčeným e-mailem. Sděluje Annice svůj údiv nad tím, jak mohu pomýšlet na brzký odjezd do Antarktidy, když on k tomu dosud nedal souhlas. „Jste si jistí, že máte všechna povolení? V tom případě je prosím předložte v mé kanceláři...“ Povolení? Jaká povolení? Je snad třeba povolení k naplnění dětského snu? Annika mu na to samozřejmě neodpoví. Zdvorně se dotazuje, jakéže formality mohly uniknout naší pozornosti, a slibuje, že dodá všechna nezbytná vysvětle-

ní... Vyžaduje taková expedice studii jejího dopadu na životní prostředí? Žádný problém, dodá jednu, v níž bude vědecky dokázáno, že celá moje zásoba mazutu k zapálení plynového vařiče znečistí za tři měsíce ovzduší méně než jediný automobilista uvízlý v zácpě v den odjezdu na dovolenou. To však nestačí. Nemůže to stačit. Červ je v ovoci už mnoho let.

Annika pochopí, v čem je jádro pudla, když v nové salvě káravých e-mailů vyjádří její protějšek podráždění nad skutečností, že nedostal od Cathy odpověď na jistou zprávu, kterou jí poslal 10. února 2015. Má žena mu ve skutečnosti odpověď nemohla. Má ovšem omluvu: zemřela o pár dnů později. Když se Annika probírala mailovou poštou své matky, na onu zprávu narazila. Její pretorijský korespondent, zděšený mým projektem přechodu Antarktidy, v ní sděluje, že případné povolení se mu jeví jako problematické vzhledem k tomu, že jsme neodpověděli na jeho stížnost z roku 2008.

2008! Jakýže zločin jsem toho roku spáchal? Ach, ano... Odvezl jsem partu mladých lidí na souostroví Jižních Shetland, na sever Antarktického poloostrova, v rámci nesčetných programů na ochranu životního prostředí, které vedu, aniž bych se někoho ptal. Sbírali jsme z moře plasty, studovali flóru a faunu, a ti uličníci, ke kterým patřily i Annika a Jess, měli tu smůlu, že se při odlivu ošplíchli v chráněné zátocce Deception Island. Po návratu vyvěsily děti několik fotografií z naší výpravy na sociální síť. A ouvej! Náměstek ředitele úřadu pro ochranu životního prostředí bombardoval ubohou Cathy hrozbami právních postihů. „Nic nebylo poničeno, nevidím nutnost zahájení nějakého řízení,“ odpověděla flegmaticky, jak pro ni bylo typické. A tím celá věc pro svět skončila. Ne však pro něho.

Během následujících dnů, kdy na své lodi začínám přecházet jako lev v kleci, se Annika ještě pokouší úředníka uchláchořit. Tyto každodenní výměny názorů nikam nevedou. Jistěže jsem se měl těmito spory o povolení znepokojovat trochu dřív.

S Cathy jsem problémům s papírováním nikdy nevěnoval pozornost a nakonec jsem uvěřil, že se věci prostě vyřeší jako mávnutím kouzelného proutku. Koneckonců, Antarktida je jediný kontinent, kde se nemusí překonávat hranice. Jak vzít na zřetel, že k cestě do této země ledu, která patří všem a nikomu, je nutné opatřit si vízum? Tím spíš, že v roce 2008, po slavné exkurzi na Deception Island, jsem pokračoval ve své cestě k jižnímu pólu, abych se tam znovu setkal s dalšími slibnými průzkumníky, dokonce s monackým knížetem Albertem, a to stále v rámci operace ochrany životního prostředí. A nevzpomínám si, že bych k této expedici potřeboval nějaké povolení. No dobře, je pravda, že úřady monackého knížectví se o všechno postaraly...

*

Mezi svými reagujeme na nositele špatných zpráv často stejně: ignorujeme je, kazisvěty. Není to vždy rozumné. Včera na mě ovšem návštěva kontrolora námořních úřadů na palubě *Pangey* zapůsobila jako výstražné znamení.

„Kolikátého je dnes?“

„Sedmnáctého, tati...“

„Takhle už to nemůže dál pokračovat. Víš, ten chlap včera s tím svým podezřivým pohledem, když kontroloval certifikát brazilské registrace *Pangey*... Mám pocit, že jsou schopní vymyslet si jakoukoli záminku, jen aby loď zabavili!“

„Nerozčiluj se, tati, šetři energii, abys uskutečnil, co žádá lidská bytost nikdy nevykonala. Já se jen ptám, z jakého důvodu by měl mít zaměstnanec jihoafrického ministerstva moc nad švýcarským občanem, který má v plánu přejít Antarktidu...“

„Protože jsme v Kapském Městě... Protože vyrazit ze svého rodného města mě naplňovalo hrdostí! A vůbec, všechno přece není úplně černé nebo úplně bílé. Není to tak, že se buď vzdám,

anebo odjedu, aniž bych se kohokoli ptal. Může to být šedé. Vyrazím a moje dcera se během cesty postará o povolení... To se mi líbí... šedé... Zítří vyrazím!“

„Nebo pozítří? Zítří přijede z Bostonu Jess, aby strávila prázdniny s babičkou. Je přesvědčená, žeš vyplul už před několika dny. Ta by byla úžasně překvapená, kdyby tě tu viděla!“

A pro mě bude zase skvělé, když je budu moci obě obejmout, než se pustím do dobrodružství. Dělal jsem to tak po každé, když jsem je opouštěl na delší čas, ale tentokrát je moje potřeba rozloučit se s nimi, naposledy je obejmout, mnohem naléhavější. I když jsou silné, mají jenom mě. Je sice hezké vědět konečně, kdy odplouvám... Ale kdo ví, zda se vrátím?

*

Jak nemyslím na nic jiného než na výpravu, rozhodl jsem se navštívit kapitána obrovského ledoborce *Agulhas* kotvícího pár stovek metrů od *Pangey*. Třpytící se červená nestvůra je zhruba čtyřikrát taková jako moje loď. Mám dojem, že tu tak jako slunce nad temnými vodami přístavu září odjakživa. A zatímco vyrážím na lov informací, usazuje se mi vzadu v hlavě drobný nápad. Pokud by snad *Agulhas* zvedl kotvy v následujících dnech, mohl bych plout směrem k ledovému pobřeží v jeho kýlové brázdě. A ocelový tlustokožec by pro nás bořil ledy...

K našemu sousedovi mě doprovází Steve. Vítěz Transatu 2001 zůstává navigátorem mužstva, třebaže nemá představu, co na něj číhá v Antarktidě. Šplháme po můstcích, vidíme supervýkonné stroje, obrovské motory. „Jsi si jistý, že naše loď není příliš malá?“ prohodí s náznakem úsměvu. Když dorazíme na palubu, kapitán se tuží na svém velitelském stanovišti. „Pánové, co pro vás mohu udělat?“

A najednou se skoro stydím za to, co se mu chystám říct. Určitě mě bude považovat za blázna.

„Jmenuju se Mike Horn, jsem průzkumník a vyřáším do Antarktidy...“

„Vím, kdo jste. A kdy odlétá vaše letadlo?“

„Ne, ne, chci se tam dostat lodí, tou malou šedou lodí, která tamhle kotví... Proto jsem za vámi přišel: myslel jsem, že byste nás mohl informovat o tom, jak to vypadá s ledem... Neodplouváte teď někdy čirou náhodou?“

„Lituju, ale teď to opravdu není na pořadu dne. Pojdte, chcete se podívat?“

A zapne obrazovku, na níž se objeví severní pobřeží Antarktidy a přibližná tloušťka ledu v reálném čase. Cítím, jak mi přestává bít srdce, a slyším se říkat: „Ach, ano... To je síla, to je síla...“ On souhlasí: „Síla, síla, síla...“ První ledová bariéra, která se jeví jako nepřekonatelná, se zdvíhá více než patnáct set kilometrů od samotného kontinentu. Několik zbloudilých ker pluje ani ne týden plavby od Kapského Města. Kapitán zvedne oči od obrazovky a prezentaci uzavře profesorským tónem:

„Jsou někdy takové listopady, že ani my nedokážeme rozbít led a prorazit si cestu. Jediné řešení je čekat, až nastane léto a trhliny se rozevřou. Tak to prostě je. A přesně to byste měli udělat i vy, protože podle mého skromného názoru nikdy neprojedete...“

Myslím, že v takových okamžicích spočívá mé tajemství v tom, že neznám slovo defétismus. Už když jsem sbíhal z můstku *Agulhasu*, vyhnal jsem z mysli černé mraky, které jako by už několik dnů chtěly zkalit mé snílkovské nadšení. Nepřehlížím hrozby, které na mě číhají. Nejsem zaslepený „pozitivním postojem“, který je tak drahý Američanům: pro mě sklenice z poloviny prázdná není z poloviny plná. Jsem prostě tady, připravený, a vím, že ze sedmi miliard lidí se nenajdou dva, kteří by reagovali na kritickou situaci stejným způsobem. Možná že